

ASEAD 9. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU
EJSER 9th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SOCIAL SCIENCES
28-30 Mayıs / May 2022 Antalya – TÜRKİYE

BİLDİRİLER KİTABI
PROCEEDINGS BOOK

ASEAD 9. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU
EJSER 9th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SOCIAL SCIENCES
28-30 Mayıs / May 2022 Antalya – TÜRKİYE

Sempozyum Onursal Başkanı:

Prof. Dr. Rabiyyat ASLANOVA
Bakü Devlet Üniversitesi

Editör:

Doç. Dr. İrfan TÜRKÖĞLU

ISBN

978-625-8045-49-9

Bu kitap sempozyumda sunulmuş olan bildirilerin özetlerini kapsar. Yazıların yasal ve etik sorumluluğu yazarına aittir.
Kaynak göstermek kaydıyla alıntı yapılabilir.

14 Temmuz 2022

Ankara

II

ASEAD 9. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU 28-30 Mayıs, Antalya TÜRKİYE

27 Haziran 2018’de yayımlanan Akademik Teşvik Yönetmeliği Madde 7/9 da belirtildiği üzere “*Tebliğlerin sunulduğu etkinliğin uluslararası olarak nitelendirilmesi için en az beş farklı ülkeden konuşmacının katılım sağlaması esastır.*” Bu kapsamda 28-30 Mayıs 2022 tarihleri arasında Antalya TÜRKİYE’de düzenlemiş olduğumuz ASEAD 9. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu akademik yükselme kriterini sağlamaktadır.

DÜZENLEME KURULU / ORGANIZATION COMMITTEE

Prof. Dr. Rabiyyat ASLANOVA Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Dilek BARLAS Koç Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Burhan BALTACI Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ferit İZCİ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Necati KAYHAN Karabük Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Erlan BAKİEV American University of Central Asia, Kırgızistan
Doç. Dr. Ferihan POLAT Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gadir BAYRAMLI Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Gulhan ABEDALAZIZ MOH'D JALAL AL TURK Ankara Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. H. Burçin HENDEN ŞOLT Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. İrfan TÜRKOĞLU ASEAD, Türkiye
Doç. Dr. Kürşat KURTULGAN Mersin Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nil Esra DAL Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nurdan KUŞAT Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Armağan GÜNEŞ Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aydın ÜNAL Kırklareli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Burcu GEZER ŞEN Fırat Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İsmail GÖKDAYI Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa FİDAN Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurhodja AKBULAEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Dr. Öğr. Üyesi Onur Başar ÖZBOZKURT Tarsus Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Senem ALTAN Doğu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yağmur KARA Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

BİLİM KURULU / SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Anarkan MATKERİMOVA Kırgızistan Uluslararası K.Ş.Toktomamatov Üniversitesi, Kırgızistan
Prof. Dr. Giuli ALASANIA University of Georgia, Gürcistan
Prof. Dr. Kemal KARPAT University of Wisconsin, ABD
Prof. Dr. Rifat ŞKRİJELJ University of Sarajevo, Bosna Hersek
Prof. Dr. İrfan MORİNA University of Pristina, Kosova
Prof. Dr. Abdilbaet MAMASIDIKOV Kırgızistan Uluslararası K.Ş.Toktomamatov Üniversitesi, Kırgızistan
Prof. Dr. Ali TOMAK Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Burhan BALTACI Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Dilek BARLAS Koç Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Emine KOCA Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ertuğ ÖNER Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Feda REHİMOV Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Ferit İZCİ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Georgi GAGANİDZE Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Gürcistan
Prof. Dr. Gülser ÖZTUNALI KAYIR Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hasret Elçin KÜRŞAT ÇOŞKUN Yeditepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İrfan KALAYCI İnönü Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Kamile AKGÜL Haliç Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Kakhaber KORDZAİA Caucasus International University, Gürcistan
Prof. Dr. M. Asif YOLDAŞ Hitit Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mehmet Merdan HEKİMOĞLU Uluslararası Fırat Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Metin İŞİK Sakarya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Muradov Reşad ŞAHBAZOĞLU Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Nasriddin Sadriddinov TALBAKOVİCH Kurgan Tube State University, Tacikistan
Prof. Dr. Necati KAYHAN Karabük Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nihat BATMAZ Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Olga Nosova VALENTYNOVNA Kharkiv National University, Ukrayna

**AVRASYA SOSYAL VE EKONOMİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ (ASEAD)
EURASIAN JOURNAL OF SOCIAL AND ECONOMIC RESEARCH (EJSER)**

- Prof. Dr. Rabiyyat ASLANOVA Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Rajabov Rajab KUCHAKOVİCH Tajik State University of Commerce, Tacikistan
Prof. Dr. Rovshan ALİYEV Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Sabahat BAYRAK KÖK Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Seçkin GÖNEN Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Simon GELASHVİLİ Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Gürcistan
Prof. Dr. Süphan NASIR İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Svetlana Tyutyunnykova VLADİMİROVNA Kharkiv National University, Ukrayna
Prof. Dr. Tamara Merkulova VYKTOROVNA Kharkiv National University, Ukrayna
Prof. Dr. Teimuraz BERİDZE Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Gürcistan
Prof. Dr. Tofiq ABDÜLHESENİLİ Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Prof. Dr. Tologon OMOSHEV Kırgızistan Uluslararası K.Ş.Toktomamatov Üniversitesi, Kırgızistan
Prof. Dr. Turgut ÖZKAN Beykent Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. A. Buğra HAMŞIOĞLU Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Adem BAYAR Amasya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Adem PEKER Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ahmet Cem ERKMAN Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ahmet ÜSTÜN Amasya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ainur NOGAYEVA Avrasya Milli Üniversitesi, Kazakistan
Doç. Dr. Ali CİN Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aripov Abdugani ABDUHAMİDOVİCH Tacikistan State University, Tacikistan
Doç. Dr. Arzu YİĞİT Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Asiman GULİYEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Aslı YENİPAZARLI Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayfer UZ Trakya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aykut EKİYOR Gazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Barış Tolga EKİNCİ Beykent Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Cırgalbek İSMANOV Kırgızistan Uluslararası K.Ş.Toktomamatov Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. Davran YOLDAŞEV Kırgızistan Uluslararası K.Ş.Toktomamatov Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. Elnare SAMEDOVA Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Erlan BAKİEV American University of Central Asia, Kırgızistan
Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN İnönü Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Fariz AHMADOV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Ferhunde HAYİRSEVER TOPÇU Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ferihan POLAT Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Firdaus NOROV Kurgan Tube State University, Tacikistan
Doç. Dr. Funda ÇONDUR Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gadir BAYRAMLI Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Gaini MUKHANOVA T.Rıskulov Kazak İktisat Üniversitesi, Kazakistan
Doç. Dr. Geray MUSAYEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Gulhan ABEDALAZIZ MOH'D JALAL AL TURK Ankara Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gulnara RZAYEVA Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Gülhanım ÜNSAL Marmara Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. H. Burçin HENDEN ŞOLT Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hilale CAFEROVA AMEA İdare Etme Sistemleri Enstitüsü, Azerbaycan
Doç. Dr. İrfan TÜRKOĞLU ASEAD, Türkiye
Doç. Dr. Kadir DABBAĞOĞLU Arel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Kemal EROL Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Kurbonov Abdukarim RAKHİMOVİCH Tajik State University of Commerce, Tacikistan
Doç. Dr. Kürşat KURTULGAN Mersin Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mariya KOCHKORBAEVA Kırgızistan Uluslararası K.Ş.Toktomamatov Üniversitesi, Kırgızistan
Doç. Dr. Mehmet Turgut BERBERCAN Çankırı Karatekin Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mihai VODA Dimitrie Cantemir University, Romanya
Doç. Dr. Murat AKKAYA İstanbul Arel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mustafa KOCAOĞLU Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mutahayira MADZHUNOVA Kurgan Tube State University, Tacikistan
Doç. Dr. Natiq QURBANOV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Necmiye CÖMERTLER Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nil Esra DAL Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nurbiye UZ Anadolu Üniversitesi, Türkiye

- Doç. Dr. Nurdan KUŞAT Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nurgün TOPALLI Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nüsret QURBANOV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Onur Başar ÖZBOZKURT Tarsus Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ömer Kürşad TÜFEKÇİ Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Rahmatullo AMİNOV Kurgan Tube State University, Tacikistan
Doç. Dr. Rovshan ALİYEV Bakü Devlet Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Rustamov Shavkat RAKHİMOVİCH Tajik State University, Tacikistan
Doç. Dr. Saadet GANDİLOVA Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Salih KALAYCI Bursa Teknik Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Samir HAMİDOV Azerbaycan Devlet Diller Üniversitesi, Azerbaycan
Doç. Dr. Senem GÜNGÖR Başkent Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Seniha ÜNAY SELÇUK Düzce Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sharifdzhon Tojiboev GAYBULLOEVIÇ Khujand State University, Tacikistan
Doç. Dr. Yeliz MOHAN BURSALI Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Yeliz SELVİ Harran Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Yonca KÖKSAL Koç Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Zekai ÖZTÜRK Gazi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman EREN, Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZDEMİR Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Armağan GÜNEŞ Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aydın ÜNAL Kırklareli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Bahar AŞCI Karabük Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Burcu GEZER ŞEN Fırat Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ekrem ÇELİKİZ İbn Haldun Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan BOZKURT Amasya Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Gizay DAVER Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hatice BAYSAL Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hüsnüye AKILLI Nuh Naci Yüksel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Okan AKKIN Ardahan Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İsmail GÖKDAYI Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Yrd. Doç. Dr. Kamil KANIPEK Yakın Doğu Üniversitesi, KKTC
Dr. Öğr. Üyesi Murat YORULMAZ Yalova Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa FİDAN Yozgat Bozok Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mübeyyen TEPE KÜÇÜKOĞLU Trakya Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nuray Hilal TUĞAN Hacıbayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurhodja AKBULAEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Dr. Öğr. Üyesi Nuri YAZICI Bahçeşehir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Senem ALTAN Doğu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Vahdet ÖZKOÇAK Hitit Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yağmur KARA Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zişan KORKMAZ ÖZCAN Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ekin KAYNAK İLTAR Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Elmira KHURİBAEVA Kırgızistan Uluslararası K.Ş.Toktomamatov Üniversitesi, Kırgızistan
Dr. Lazlo MARACZ Universiteit van Amsterdam, Hollanda
Dr. Mark FELSHEIM Milwaukee Area Technical College, USA
Dr. Oktay GULİYEV Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi, Azerbaycan
Dr. Zakir ÇOTAEV Manas Üniversitesi, Kırgızistan

DERGİ HAKKINDA

Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)(*Eurasian Journal of Social and Economic Research (EJSER)*) 2013 yılında kurularak, 2014 yılında Türkçe ve İngilizce dilinde yayınlanmaya başlayan ulusal hakemli elektronik bir dergidir.

2017 yılından itibaren Aylık olarak yayınlanmaya, 2021 yılından itibaren ise senede en az dört defa yayınlanmaya başlayan **ASEAD** (Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi) TÜBİTAK-ULAKBİM tarafından veri tabanında taranmakta, Doçentlik ve Teşvik başvurularında kabul görmektedir.

ASEAD akademisyenlerin bireysel veya disiplinler arası ortak çalışmalar yapmasına aracılık etmek, genç akademisyenlere yeni ufuklar kazandırarak teşvik etmek, akademisyenlere ortak çalışmalar yapabilecekleri yeni konular hakkında fikir ortamı oluşturmak, yeni kültür ve coğrafyalarla tanışmalarına imkan sağlamak amacıyla sosyal bilimler alanında sempozyumlar düzenleyerek akademik anlamda katkılar sağlamaktadır.

Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan eserlerdeki görüşler ve sorumluluk yazarına aittir. Yayın hakları saklı olup izinsiz hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

Uluslararası hakemli ve alan indekslerinde taranan bir dergi olan Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi'nin tarandığı indexler:

ASEAD Dergisi ULAKBİM DERGİ PARK Linki :

<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/asead/user>

Google
scholar

asos
akademia sosyal bilimler indeksi

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

ROOT INDEXING
JOURNAL ABSTRACTING AND INDEXING SERVICE

ESJI Eurasian
Scientific
Journal
Index
www.ESJIndex.org

JIFACTOR

Academic
Resource
Index
ResearchBib

İletişim Adresi / Contact Info

e-mail: aseadeditor1@gmail.com

Web: <http://dergipark.gov.tr/asead>

www.aseaddergi.com

AVRASYA SOSYAL VE EKONOMİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ (ASEAD)
EURASIAN JOURNAL OF SOCIAL AND ECONOMIC RESEARCH (EJSER)

astana
yayınları

Uluslararası Akademik Yayınevi

X

ASEAD 9. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU 28-30 Mayıs 2022 Antalya TÜRKİYE

İÇİNDEKİLER

ABOUT THE FIRST INTERPRETERS OF THE TRANS-CASPIAN TERRITORY (REGION) AND THEIR ACTIVITIES Prof. Dr. Muratgeldi SOYEGOV	1-8
İDEAL EGO VE ALTER EGO KAVRAMLARI ÜZERİNDEN SİNEMASAL BİR TARTIŞMA: SECRET WINDOW VE HIDE AND SEEK FİMLERİ EKSENİNDE ÇOKLU KİŞİLİK BOZUKLUĞU Doç. Dr. Burak MEDİN Vahide YORULMAZ	9-26
MEKÂN VE İKTİDAR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA YUNAN TUHAF DALGA SİNEMASI: YORGOS LANTHIMOS'UN DOG TOOTH FİLMİ ÖZELİNDE BİR TARTIŞMA Doç. Dr. Burak MEDİN Merve TULAY	27-44
ҚОЙШЫБЕК МҮБАРАҚ ӘҢГІМЕЛЕРІНДЕГІ МИФОПОЭТИКАЛЫҚ ТАНЫМ Кушкимбаева Айһур СЕРІКБАЙҚЫЗЫ, PhD. Төлебаева Тәттігүл ТӨЛЕГЕНҚЫЗЫ, магистрант	45-48
AHŞAP OYUNCAK KATEGORİZASYONU Prof. Dr. İlker USTA	49-76
JEAN-LUC GODARD' IN "ALPHAVILLE" FİLMİNDE KARŞI ANLATI UNSURLARI Öğr. Gör. Orkun ÖNGEN	77-82
SERGEİ EISENSTEİN'İN "POTEMKİN ZIRHLISI" FİLMİNDEKİ PROPAGANDA DİLİNİN FİLMİN DRAMATİK YAPISIYLA OLAN İLİŞKİSİ Öğr. Gör. Orkun ÖNGEN	83-87
ULUSLARARASI HUKUKTA NÜKLEER SİLAHLAR VE YENİ İHTİYAÇLAR Pakize YÜZBAŞIOĞLU	88-92
ULUSLARARASI DENİZ HUKUKU BAĞLAMINDA HÜRMÜZ, BABÜL MENDEP VE CEBELİ TARIK BOĞAZLARI Pakize YÜZBAŞIOĞLU	93-99
DÖVİZ TEVDİAT HESAPLARI VE DÖVİZ KURU OYNAKLIĞI ARASINDAKİ NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: EKONOMETRİK ANALİZ Dr. Öğr. Üyesi Ufuk ALKAN Araştırmacı Aykut ŞENGÜL	100-122
DUA ETMENİN USÛLÜ VE KABUL ŞARTLARI Prof. Dr. Davut AYDÜZ	123-141
İSLAMİYET ÖNCESİ İNANÇLARIN ZAMANLA İLGİLİ İNANIŞ VE UYGULAMALARA YANSIMALARI: MERSİN KONARGÖÇERLERİ ÖRNEĞİ Dr. Öğr. Üyesi Aşlı BALI	142-157
GÜLERLER AĞLANACAK HÂLINE: KLASİK TÜRK EDEBİYATINDA ÂŞİĞİN TRAJİKOMİK HÂLLERİ Dr. Öğr. Üyesi Hilal NAYİR EKİNCİ	158-169
KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM BAĞLAMINDA NETFLIX "BİR BAŞKADIR" (2020) DİZİNİN KÜLTÜREL KODLARININ İNCELENMESİ Ayşe Nur BÜYÜKYAVUZ	170-182
HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR'IN ROMANLARINDA ÖN SÖZLER Öğr. Gör. Dr. Ece SERRİCAN KABALCI	183-192
ORHAN KEMAL'İN GURBET KUŞLARI Öğr. Gör. Dr. Ece SERRİCAN KABALCI	193-205
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN ETİK BAĞLANTILARI Dr. Nilgün AÇIKALIN	206-227

LAW GRADUATES AND NEW TECHNOLOGY COURSES

Assist. Prof. Dr. Onur SARI Assoc. Prof. Dr. Volkan YÜCEL..... 228-243

TÜRK PULLARINDA MESLEKLERİYLE YER ALAN KADIN FİGÜRLERİNİN GÖSTERGEBİLİMSEL ÇÖZÜMLEMESİ

Alpaslan ÇELEBİ 244-259

6183 SAYILI KANUNA GÖRE; TÜZEL KİŞİLERE (ŞİRKET) AİT VERGİ BORÇLARININ GÜVENCE ALTINA ALINMASI İÇİN UYGULANAN “TEMİNAT İSTEME” TEDBİRİNİN KANUNİ TEMSİLCİLERİNE UYGULANMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Ali SAKLAN 260-270

XIX ƏSRİN İKİNCİ YARISI VƏ XX ƏSİRİN ƏVVƏLLƏRİNDƏ ABBASQULU AĞA BAKİXANOVUN XARİCİ MUHİTƏ TƏSİRİ

Səbinə ƏHMƏDOVA 271-276

MARRIAGE

Senior Lecturer Uzenbaeva Urkia SHERMAMBETOVNA Lecturer Kulumbekov ERNIST..... 277-281

PROVERBS IN "DIVANI LUGATI TURK" DICTIONARY AND THEIR USAGE IN TODAY'S KYRGYZ LANGUAGE

Professor Khuribaeva Elmira GAIDAROVNA Lecturer Azhibekova Aknur AKIMOVNA 282-287

COMPARATIVE TY POLOGY OF THE ATTACHED DEGREES OF THE KYRGYZ AND ENGLISH LANGUAGES

Senior Lecturer Uzenbaeva Urkia SHERMAMBETOVNA 288-291

THE STUDY OF THE PAST TENSE RESEARCHING OF BUBUINA OMURZAKOVNA

Senior Lecturer Zhenalieva Zamira ARALBEKOVNA Professor Khuribaeva Elmira GAIDAROVNA..... 292-296

YENİ MEDYADA ‘YENİ PONZİ’ ALGISI: TWİTTER İÇERİKLERİNDE ‘KRİPTO DOLANDIRICILIK’

Araş. Gör. Dr. Can CENGİZ 297-318

EKONOMİK BÜYÜME VE ÇEVRE KİRLİLİĞİNİN SAĞLIK ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SEÇİLMİŞ OECD ÜLKELERİNDEN AMPİRİK KANITLAR

Prof. Dr. Seyhan TAŞ Dilek ATILGAN Tuba İSPİR..... 319-326

GLOBAL TRENDS UP TO 2030: WILL ASIA BE ABLE TO FACE THE FUTURE CHALLENGES?

Assoc. Prof. Dr. Erjada PROGONATI 327-337

AKADEMİSYENLERİN DUYGUSAL EMEK DÜZEYLERİ VE İŞE ANGAJE OLMA DURUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öğr. Gör. Mustafa DEMİRALAY Öğr. Gör. Emin KAYA 338-346

SİNOP İLİNDE DOĞAL OLARAK YETİŞEN KESTANENİN BESİN BİLEŞİMİ VE GELENEKSEL TÜKETİM ŞEKİLLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Aysun GARGACI KINAY..... 347-350

LEGAL REGULATION OF THE PROBLEMS OF THE BORDER REGIONS OF THE KYRGYZ REPUBLIC

Associate Professor Iuldashov Kabılzhan KAMALDINOVICH Kuvatov Anvarzhon ABDUZHAILOVICH..... 351-355

STYLİSTİC FEATURES OF THE USE OF PHRASEOLOGY

Lecturer Medetova Albina MEDETOVNA 356-365

КӨМҮР КАЗУУДА ӨНДҮРҮЛГӨН ПРОДУКЦИЯНЫН ЧЫГЫМДАРЫН ТАЛДОО ЖАНА БААЛОО

Маткеримова Анаркан МАТКАСЫМОВНА Ганыбаева Улара ГАППАРОВНА..... 366-373

DIDACTIC WORKS AND THEIR TEACHING PROBLEMS

Lecturer Doolotbekova Guljamal SULTANBEKOVNA 374-382

İÇ DENETİMİN ETKİNLİĞİNE KATKI SAĞLAYAN FAKTÖRLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Atila KARKACIER..... 383-393

BİLİM GAZETECİLİĞİ: SORUNLAR VE SORUMLULUKLAR Arş. Gör. Dr. Emrah BUDAK Arş. Gör. Harun DAĞ.....	394-404
İLETİŞİM ARAŞTIRMALARINDA GÖSTERGEBİLİM YÖNTEMİ Arş. Gör. Harun DAĞ Arş. Gör. Dr. Emrah BUDAK.....	405-414
Р.СУЛЕЙМЕНОВ–ВИДНЫЙ ПЕРСОНОЛОГ Рысбеков Туякбай ЗЕЙТОВИЧ Рысбекова Салтанат ТУЯКБАЕВНА Шинтимирова Баян ГАББАСОВНА	415-425
THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE ACTIVITIES OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN THE KYRGYZ REPUBLIC Matkerimova Anarkan МАТКАСЫМОВНА Sartbayeva Gulnaz ПАХИРДИНОВНА	426-431
RESEARCH OF PHRASEOLOGY IN KYRGYZ TURKISH LANGUAGES Satybaldieva Eliza ASEINOVNA Nazarova Gulzara NASIRDINOVNA	432-437
DEVELOPMENT AND REGULATION OF THE ACCOUNTING SYSTEM IN KYRGYZSTAN Zhanuzakov Bolotbek SHAKIEVICH Zhanuzakova Ziyadat BOLOTBEKOVNA	438-445
DIGITALIZATION AS ONE OF THE MAIN WAYS TO DEVELOP PUBLIC SERVICES Kadyrbekova Cholpon KADYRBEKOVNA	446-451
MİLLİ MƏTBUATIMIZIN BANİSİ HƏSƏN BƏY ZƏRDABİ-180 VÜQAR ƏHMƏD	452-459
“MİRAT” JURNALI Dilbər RZAYEVA	460-465
FUTBOLCULARIN PERFORMANSLARININ ENTROPİ, TOPSİS VE MOORA YÖNTEMİYLE ANALİZİ Tuba KONAK Arş. Gör. Süreyya YILMAZ Prof. Dr. Hatice DÜZAKIN.....	466-485
THE FEATURES OF ECONOMIC PROCESSES IN TURKESTAN REGION THE 19TH AND EARLY 20TH CENTURIES Diyora TASHKENBAYEVA	486-489
CHANGES IN THE SOCIAL STRUCTURE OF THE INDIGENOUS POPULATION OF THE TURKESTAN REGION IN THE WORKS OF ENGLISH-SPEAKING AUTHORS Tashkenbaev T.T.....	490-495
INTERNET BANNER AS AN ADVERTISING TOOL AND ITS FEATURES Lecturer Alimkul UMAROV	496-502
SALNAMELERE GÖRE PRİŞTİNE SANCAĞI EĞİTİM KURUMLARI Zekirja SHABANİ.....	503-517
UKRAYNA’NIN ULUS VE DEVLET İNŞA SÜRECİ VE KÜRESEL GÜÇLERİN BU SÜRECE ETKİSİ Zeynep BENLİ.....	518-549
CURRENT STATE OF WATER RESOURCES IN THE REGIONS OF THE KYRGYZ REPUBLIC BASED ON EFFICIENT USE OF LAND RESOURCES Teacher Azhimatova Nargiza MYRZAKABULOVA Associate Professor Kudaiberdieva Zhanara ARAPBAEVNA Senior Lecturer Sarieva Nisso TURSUNOVNA.....	550-554
PANDEMİ NEDENİYLE OKULLARDA UYGULANAN MESLEKİ ÇALIŞMALARIN UZAKTAN EĞİTİM YOLUYLA GERÇEKLEŞMESİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ Abdurrahman KARACA	555-566
TÜRK BORÇLAR KANUNU m. 114/II ATFI ÇERÇEVESİNDE SÖZLEŞMEYE AYKIRILIKTAN DOĞAN HAKKANİYET SORUMLULUĞU Öğr. Gör. Hilal DAVER	567-584

BURUNDİ'DE MUHASEBE SİSTEMİ ÇERÇEVESİ Philbert NIZIGIYIMANA	585-602
AN ANALYSIS OF IMPLICATURE, SCHEMATA, AMBIGUITY, ADJACENCY PAIRS IN A SITCOM AND MAXIM VIOLATIONS Büşra SÜZER Filiz YALÇIN TILFARLIOĞLU	603-626
GELENEKSELDE DİJİTALE MEDYA EKONOMİSİNİN DEĞİŞEN YÜZÜ Arş. Gör. Resul TAŞAN	627-631

ASEAD 9. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER SEMPOZYUMU
EJSER 9th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON SOCIAL SCIENCES
28-30 Mayıs / May 2022 Antalya – TÜRKİYE

AKADEMİSYENLERİN DUYGUSAL EMEK DÜZEYLERİ VE İŞE ANGAJE OLMA DURUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öğr. Gör. Mustafa DEMİRALAY
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
ORCID: 0000-0003-4898-2966
mustafademiralay@isparta.edu.tr

Öğr. Gör. Emin KAYA
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
ORCID: 0000-0001-5293-1403
eminkaya@isparta.edu.tr

ÖZET

Örgüt verimliliğini artırabilmenin en önemli unsurlarından biri, rol gereklerini uygun şekilde yerine getirebilen çalışanlara sahip olmaktır. İşe angaje olma kavramı, çalışanların rol gereklerini yerine getirirken; fiziksel, bilişsel, duygusal ve zihinsel olarak role uyum sağlaması olarak ifade edilebilir. Dolayısıyla çalışanların duygusal emek düzeyleri ile işe angaje olma durumları arasındaki ilişkinin varlığı yadsınamaz. Bu çalışmanın amacı Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Akademisyenlerinin duygusal emek düzeyleri ile işe angaje olma durumları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırmada akademisyenlerin duygusal emek düzeyini ölçmek adına, Diefendorff ve arkadaşları (2005) tarafından geliştirilen, Basım ve Beğenirbaş (2012) tarafından Türkçe 'ye uyarlanarak güvenilirlik ve geçerliliği test edilen 'Duygusal Emek Ölçeği' kullanılmıştır. Akademisyenlerin işe angaje olma düzeylerinin ölçümünde ise Schaufeli ve Bakker (2004) tarafından geliştirilen ve Türkçe formunun güvenilirlik ve geçerliliği Özkalp ve Meydan (2015) tarafından test edilen 'İşe Angaje Olma Ölçeği' kullanılmıştır. Araştırma evrenini Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde görev yapan akademik personel oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen verilerle katılımcıların duygusal emek ve işe angaje olma düzeyleri ölçülerek demografik bulgularla kıyaslanmış ve akademisyenlerin duygusal emek düzeyleri ile işe angaje olma durumları arasındaki ilişki ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Duygusal emek, İşe angaje olma

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMICIANS' EMOTIONAL LABOR LEVELS AND WORK ENGAGEMENT

Lecturer Mustafa DEMİRALAY

Lecturer Emin KAYA

ABSTRACT

One of the most important elements of increasing organizational efficiency is to have employees who can fulfill the role requirements appropriately. The concept of being engaged in work, while fulfilling the role requirements of the employees; It can be expressed as physical, cognitive, emotional and mental adaptation to the role. Therefore, it is undeniable that there is a relationship between the emotional labor levels of the employees and their job engagement. The aim of this study is to reveal the relationship between the emotional labor levels of Isparta University of Applied Sciences Academicians and their job engagement. In order to measure the emotional labor level of academicians, the Emotional Labor Scale, developed by Diefendorff et al. (2005) and adapted into Turkish by Basim and Begenirbas (2012) and tested for reliability and validity, was used in the study. The 'Work Engagement Scale', developed by Schaufeli and Bakker (2003) and the reliability and validity of the Turkish version tested by Ozkalp and Meydan (2015), was used to measure the level of academics' work engagement. The research population consists of academic staff working at Isparta University of Applied Sciences. With the data obtained from the research, the emotional labor and work engagement levels of the participants were measured and compared with the demographic findings, and the relationship between the emotional labor levels of the academicians and their work engagement was revealed.

Keywords: Emotional labor, Work engagement

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İnsanoğlu her dönemde hep daha iyiyi arzulamış ve yaşadığı hayatın her alanına bu iyi gelişmeleri katmaya çalışmıştır. Çalışma hayatında ise daha iyiyi arayan örgütler çalışanlarından beklentilerini işin niteliğine göre değiştirmişlerdir. İşin niteliğine göre fiziksel, zihinsel bazen bilişsel yetenekler arayan iş dünyası artık çalışanlarından uygun duygusal gösterimler talep etmeye başlamıştır. Çalışanlardan beklenen ise işe yoğunlaşarak, yapılan işe uygun duygu gösterimini sağlamasıdır. Bu doğrultuda işe angaje olabilen bir çalışanın, duygusal emek davranışı sergilemesini beklemek olağan bir durum olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla işe angaje olan çalışanların gösterecekleri duygusal emek hem örgüt verimliliğini olumlu yönde etkileyecek hem de bir motivasyon unsuru olarak kullanılabilir.

Çalışan davranışlarının örgüt tarafından istenen duyguları yansıtması olarak ifade edilebilen duygusal emek kavramı, ilk olarak Arlie Russell Hochschild adında bir sosyolog tarafından 1983 yılında "Yönetilen Kalp" (The Managed Heart) adlı eser ile literatüre kazandırılmıştır.

Hochschild (1983:204); çalışanların karşı tarafın anlayabileceği şekilde yüz ve beden hareketlerini kullanarak, duygularını kontrol ederek, yaklaşımını önceden belirlenmiş kalıplar doğrultusunda karşı tarafa sunduğunu ve çalışanların bu durumu bir iş gereği olarak gördüğünü, aynı zamanda ücret beklentisi ile duygusal bir emek gerçekleştirdiğini ifade etmektedir. Dolayısıyla duygusal emeğin bir izlenim yönetimi olduğu söylenebilir. Öyle ki Hochschild'ın tanımladığı gibi duygusal emek davranışında tiyatral bir durum söz konusudur ve çalışanı seyirci karşısında oyununu sergileyen bir tiyatrocü olarak ifade eder (Ashforth & Humphrey, 1993:90). Benzer şekilde duygusal emek üzerinde yapılan bir başka tanımda, duygusal emek, yüz yüze ve konuşma esnasında karşı tarafa sunulan bir tutum olarak ifade edilmektedir (Hochschild, 1983., Akt., Steinberg & Figart, 1999:182).

Duygusal emekle ilgili literatür incelendiğinde; yapılan çalışmaların genellikle çalışanların, kendilerinden beklenen davranış kurallarına ne şekilde uyduğu konusu üzerine odaklandığı görülmektedir. Bu doğrultuda, çalışanlar; yüzeysel davranış (surface acting), derinlemesine davranış (deep acting) ve samimi davranış (Expression of naturally felt emotions) olmak üzere üç farklı davranış sergilemektedirler (Diefendorff vd., 2005:339). Yüzeysel rol yapma, duyguların kendiliğinden ortaya çıkmadığı ve ifade edilmesi için çalışan tarafından müdahale edilmesi gereken bir davranış durumu olarak ifade edilmektedir. Dolayısıyla çalışanlar yüzeysel rol yapma duygusunu; kendine ait olmayan, sonradan takınılan bir yüz ve bedene taktığı bir parça olarak görmektedir. Yani yüzeysel rol yapma, çalışanın karşı tarafa gösterdiği duyguyu gerçekten deneyimlemediği fakat deneyimlemiş gibi görüldüğü bir durumdur (Grandey A.A., 2000:98). Derinlemesine davranışta ise çalışan rolü hakkında kendi hislerine odaklanmakta ve bu iç gözlem sonucunda sergilemesi gereken duyguyu derinden deneyimleyerek daha özgün bir yaklaşım sağladığını ifade eder. Yüzeysel rol yapmada birey karşı tarafa odaklanırken; derinlemesine davranışta kişiler kendi iç süreçlerinin harekete geçmesine izin verirler (Hochschild, 1983:50-51). Duygusal emeğin bir diğer davranışı olan samimi davranış ise; çalışanların işle ilgili duygularında herhangi bir müdahaleye gerek kalmaksızın, çalışanın kendisinden ifade edilmesi beklenen duyguyu doğal olarak hissetmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Ashforth B.E., ve Humphrey R.H., 1993:89).

İşe angaje olma kavramıyla ilgili yazın incelendiğinde, günümüz örgütleri için özellikle çalışan ilişkileri üzerinde etkileri olan önemli unsurlardan biri olarak ele alındığı görülmektedir. Kavram olarak işe angaje olmanın kökeni Kahn (1990:692)'ın yapmış olduğu bir çalışmaya dayanmakta ve örgüt çalışanlarının yaptıkları işle ilgili rollerine; zihinsel, bilişsel, duygusal ve fiziksel olarak uyum sağlayabilmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Türkçe karşılığı genellikle bağlanmak kelimesiyle ifade edilen angaje olma kavramı, tükenmişlik kavramıyla ilgili çalışmalarda tükenmişliğin zıddı olarak (Maslach & Leiter:1997, Akt., Özkalp & Meydan 2015:5) ele alındıktan sonra önem kazanmaya başlamış (Bakker vd., 2008, Akt., Özkalp & Meydan 2015:5) ve Schaufeli ve arkadaşlarının (2002) yaptığı çalışmayla birlikte işe angaje olmanın boyutları ortaya konulmuştur. Literatürde işe angaje olan çalışanların yaptıkları işe yönelik olumlu düşüncelerinin, örgüt için olumlu sonuçlar kazandıracığı belirtilmektedir.

İşe angaje olma kavramı, çalışanların işlerini; dinç, adanmış ve yoğunlaşmış şekilde yapabilmelerini sağlayan bir düşünce biçimi olarak açıklanmakta ve Bakker (2011)'in yaptığı bir çalışmada, çalışanların motivasyonunu ve başarısını etkileyen unsurların içinde işe angaje olmanın diğer unsurlara göre daha iyi bir performans gösterdiğine atıf yapmaktadır. İşe yönelik hedeflere odaklanabilen çalışanlar işlerine angaje olan çalışanlardır ve işle ilgili daha fazla duygusal ve sosyal bağlılık göstermektedirler (Alfes vd., 2013:844).

2. METODOLOJİ

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Örgütsel verimliliğini artırabilmenin en önemli unsurlarından birinin rol gereklerini yerine getiren çalışanlar olduğu söylenebilir. Çalışanlar rol gereklerini yerine getirirken fiziksel, bilişsel, duygusal ve zihinsel olarak role uyum sağlamalıdır. Fiziksel, bilişsel, duygusal ve zihinsel boyutlar örgütsel davranış alanında işe angaje olabilme kavramının alt boyutlarını oluşturmaktadır. Aynı zamanda işe angaje olma çalışanların olumsuz yanlarını azaltmaya çalışarak yerine olumlu yönlerini ortaya çıkarmaya ve güçlendirmeye dayanan pozitif psikoloji akımının yönetimdeki yansıması olarak ifade edilebilir (Kahn, 1990:694). Dolayısıyla işe angaje olma ve çalışanların duygusal emekleri arasında bir ilişkinin varlığı yadsınamaz.

Akademisyenlerin işe angaje olabilme durumlarının duygusal emek düzeyleri ile arasındaki ilişkinin varlığının örgüt verimliliği adına önem taşıdığı ifade edilebilir. İlgili yazında akademisyenlerin duygusal emek düzeyleri incelenmiş olsa da işe angaje olma durumları ile arasındaki ilişkinin ölçülmemiş olması çalışmanın özgün kısmını oluşturmaktadır. Literatürde yapılan tanımlamalardan yola çıkarak; işe angaje olmak bir durumu, duygusal emek ise sarf edilen bir davranış biçimini ifade ettiği söylenebilir. Dolayısıyla bir durum ve bir davranış biçimi arasındaki ilişki, akademisyenin beyan etmiş olduğu durum ile davranışlarının örtüşüp örtüşmediğini göstermesi adına önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı akademisyenlerin duygusal emek düzeyleri ile işe angaje olma durumları arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Yüksek Öğretim Kurumlarında görev yapan akademisyenler üzerinde duygusal emek davranışlarının ölçülmesine yönelik yapılan birçok çalışma ilgili yazında incelenmiş, fakat duygusal emek davranışı gösteren akademik personellerin ne denli işe angaje oldukları ve bu iki kavram arasındaki ilişkinin varlığına yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu durum çalışmanın önemini ve özgün tarafını oluşturmaktadır.

Yöntem

Araştırmada nicel yöntemlerden olan anketle veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda akademisyenlerin duygusal emek düzeyini ölçmek adına, Diefendorff ve arkadaşları (2005) tarafından geliştirilen, Basım ve Beğenirbaş (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak güvenilirlik ve geçerliliği test edilen 'Duygusal Emek Ölçeği' kullanılmıştır.

Akademisyenlerin işe angaje olma düzeylerinin ölçümünde ise Schaufeli ve Bakker (2004) tarafından geliştirilen ve Türkçe formunun güvenilirlik ve geçerliliği Özkalp ve Meydan (2015) tarafından test edilen ‘İşe Angaje Olma Ölçeği’ kullanılmıştır.

Araştırma evrenini Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesinde görev yapan 709 akademik personel oluştururken örnekleme yöntemi olarak basit tesadüfi yöntem kullanılmış ve %95 güven aralığında 0,05 hata payı ile seçilen 260 akademisyen örnekleme dahil edilmiştir. Araştırmaya katılması istenen akademisyenlere ulaşabilmek adına üniversitenin genel sekreterliği aracılığıyla tüm akademik personele e-posta yoluyla anket bağlantısı gönderilmiş ve veriler çevrimiçi anket yöntemiyle toplanmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilerle, katılımcıların duygusal emek ve işe angaje olma düzeyleri ölçülerek demografik bulgularla kıyaslanmış ve akademisyenlerin duygusal emek düzeyleri ile işe angaje olma durumları arasındaki ilişki ortaya konmuştur.

Araştırmanın Kısıtları ve Etik Beyan

Çalışmanın bir devlet üniversitesinde ve sınırlı sayıda kişi ile yapılması araştırmanın temel kısıtı olarak ifade edilebilir. Benzer çalışmaların diğer üniversitelerde ve daha geniş sayıda akademisyen ile yapılması daha genellenebilir sonuçlar açısından oldukça gereklidir. Araştırmada kullanılan veriler Nisan 2022 ile Mayıs 2022 ayları arasındaki dönemde çevrimiçi ankete katılan akademisyenler aracılığıyla toplanmıştır. Aynı zamanda katılımcıların duygusal emek ve işe angaje olma durumlarını ölçmek adına farklı ölçeklerin kullanılması veya verilerin farklı bir yöntemle toplanması durumunda sonuçların değişiklik gösterebileceği hususu da araştırmanın kısıtları arasında değerlendirmelidir.

Araştırmada kullanılan ölçekler güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılmış ölçekler olup, ilgili ölçeklerin kullanılabilmesi adına gerekli izinler yazarlardan e-posta yoluyla alınmıştır. Veri toplama aşamasına geçmeden önce Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kuruluna başvuru yapılarak araştırmanın bilimsel etik uygunluğuna ilişkin değerlendirilmesi yapılmış ve ilgili kurul tarafından uygun bulunmuştur.

Bulgular

Çalışma kapsamında elde edilen verilere ilişkin tanımlayıcı bulgular tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1: Tanımlayıcı Bulgular

		Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	89	34,2
	Erkek	171	65,8
Yaş	25-35 Yaş	103	39,6
	36-45 Yaş	116	44,6
	46-60 Yaş	37	14,2
	61 ve Üzeri	4	1,5

Unvan	Arş. Gör.	22	8,5
	Öğr. Gör	123	47,3
	Dr. Öğr. Üyesi	64	24,6
	Doçent	25	9,6
	Profesör	26	10,0
Birim	Fakülte	100	38,5
	Meslek Yüksek Okulu	160	61,5
Deneyim	0-5 yıl	50	19,2
	6-10 yıl	72	27,7
	11-15 yıl	83	31,9
	16-20 yıl	36	13,8
	21 ve üzeri	19	7,3

Demografik bulgularla işe angaje olma ve duygusal emek ilişkisi düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, sadece deneyim faktörünün istatistiksel olarak anlamlı bulunduğu diğer demografik değişkenlerin herhangi bir etki oluşturulmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum göstermektedir ki; meslekte geçirilen süre arttıkça duygusal emek ve işe angaje olma durumları yükselmektedir.

Çalışma kapsamında elde edilen verilerin korelasyon analizi bulguları tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: İşe Angaje Olma ve Duygusal Emek Düzeyleri Korelasyon Analizi Bulguları

Boyutlar	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
(1) Yüzeysel Rol Yapma	(.90)					
(2) Derinden Rol Yapma	,178**	(.92)				
(3) Doğal Duygular	-,597**	,040	(.85)			
(4) İşe İstek Duyma	,074	,330**	,180**	(.80)		
(5) İşe Adanma	-,050	,293**	,089	,721**	(.86)	
(6) İşe Yoğunlaşma	-,136*	,221**	,125*	,538**	,480**	(.70)

Yapılan korelasyon analizi sonucunda; işe angaje olma ölçeği ve duygusal emek ölçeği arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Her iki ölçeğin alt boyutları karşılaştırıldığında elde edilen bulgular şunlardır;

- Akademisyenlerin yüzeysel rol yapma düzeyleri ile işe yoğunlaşma durumları arasında negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu göstermektedir ki; yapılan işe yoğunlaşma arttıkça yüzeysel rol yapma davranışı azalmaktadır.

- Akademisyenlerin derinden rol yapma düzeyleri ile işe istek duyma durumları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu göstermektedir ki; akademisyenlerde yapılan işe duyulan istek düzeyi arttıkça, derinden rol yapma davranışı da artmaktadır.
- Akademisyenlerin derinden rol yapma düzeyleri ile işe kendini adama durumları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu göstermektedir ki; akademisyenler yaptıkları işe kendilerini adadıkça, derinden rol yapma davranışı da artmaktadır.
- Akademisyenlerin derinden rol yapma düzeyleri ile işe yoğunlaşma durumları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu göstermektedir ki; akademisyenler yaptıkları işe yoğunlaştıkça, derinden rol yapma davranışı da artmaktadır.
- Akademisyenlerin doğal duyguları ile işe yoğunlaşma durumları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu göstermektedir ki; akademisyenler yaptıkları işe yoğunlaştıkça, doğal davranma duyguları da artmaktadır.
- Akademisyenlerin doğal duyguları ile işe istek duyma durumları arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgu göstermektedir ki; akademisyenlerin yapılan işe istek duyma düzeyleri arttıkça, doğal davranma duyguları da artmaktadır.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada akademisyenlerin duygusal emek düzeyleri ile işe angaje olma durumları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Çalışmada bu temel amaç dışında ayrıca çeşitli demografik değişkenler ile duygusal emek ve işe angaje olma arasındaki ilişki de ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre akademisyenlerin duygusal emek düzeyleri; en yoğun ‘doğal duygular’, ardından ‘derinden rol yapma’ ve en az düzeyde ‘yüzeysel rol yapma’ davranışlarıyla ortaya çıktığı belirlenmiştir. İşe angaje olma düzeylerine bakıldığında ise akademisyenlerin en yoğun ‘işe adanma’, ardından ‘işe yoğunlaşma’ ve en az düzeyde ‘işe istek duyma’ durumlarıyla karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Demografik bulgularla; duygusal emek ve işe angaje olma düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, sadece deneyimin istatistiksel olarak anlamlı bulunduğu diğer demografik değişkenlerin herhangi bir etki oluşturulmadığı görülmüştür. Bu sonuç akademisyenlik mesleğinde duygusal emek ve işe angaje olma durumlarının; cinsiyet, unvan, çalışılan akademik birim ve yaş değişkenlerine bağlı olmaksızın ortaya çıktığını göstermektedir. Yapılan korelasyon analizinin bulguları, duygusal emek ve işe angaje olma düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, akademisyenlerin duygusal emek düzeyleri arttıkça işe angaje olma düzeylerinin de arttığı anlamına gelmektedir.

Dolayısıyla işinde kendini enerjik hisseden, işine adanan ve işiyle özdeşleşen bir çalışan aynı zamanda işinde sarf ettiği ve örgüt tarafından istenilen duyguları yansıtma eğiliminin daha fazla olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak akademisyenlerin derinden ve doğal davranış gösterme düzeyleri ile işe yoğunlaşma durumları ile arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Bu beklenen bir sonuçtur çünkü işine yoğunlaşan bir akademisyenin rolü hakkında kendi hislerine odaklanması ve sergilemesi gereken duyguyu derinden deneyimlemesi olağandır. Aynı şekilde işe istek duyma alt boyutu ile derinden ve doğal davranış gösterme düzeyleri arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Dolayısıyla işinde istekli olan bir akademisyenin yüzeysel rol yapması beklenen bir durum değildir ve yüzeysel rol yapma eğiliminde olan bir çalışandan da işine yoğunlaşmış olmasını beklememek olağan bir sonuçtur.

KAYNAKÇA

- Alfes, K., Truss, C., Soane, E. C., Rees, C., & Gatenby, M. (2013). The Relationship Between Line Manager Behavior, Perceived HRM Practices, and Individual Performance: Examining the Mediating Role of Engagement. *Human Resource Management*, 52(6), 839-859.
- Ashforth, B. E., & Humphrey, R. H. (1993). Emotional Labor in Service Roles: The Influence of Identity. *Academy of Management Review*, 18(1), 88-115.
- Bakker, A., Schaufeli W. B., Leiter M. P. & Taris T. W. (2008), Work Engagement: An Emerging Concept in Occupational Health Psychology. *Work and Stress*, 22(3), 187-200.
- Bakker, A. B. (2011). An Evidence-Based Model of Work Engagement. *Current Directions in Psychological Science*, 20(4) 265 –269.
- Basım, H. N. & Begenirbaş, M. (2012). Çalışma Yaşamında Duygusal Emek: Bir Ölçek Uyarlama Çalışması. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 19(1), 77-90.
- Diefendorff, J. M., Croyle, M. H. & Gosserand, R. H. (2005). The Dimensionality and Antecedents of Emotional Labor Strategies. *Journal of Vocational Behavior*, 66(2), 339–357.
- Grandey, A. A. (2000). Emotion Regulation in the Workplace: A New Way to Conceptualize Emotional Labor. *Journal of Occupational Health Psychology*, 5(1), 95-110.
- Hochschild, A. R. (1983). *The Managed Heart*. London, England: University of California Press.
- Kahn, W. A. (1990). Psychological Conditions of Personal Engagement and Disengagement at Work. *Academy of Management Journal*, 33(4), 692-724.
- Maslach, C. L. & Leiter, M.P. (1997). *The Truth About Burnout: How Organizations Cause Personal Stress and What To Do About It*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Özkalp, E. & Meydan, B. (2015). Schaufeli ve Bakker Tarafından Geliştirilmiş Olan İşe Angaje Olma Ölçeğinin Türkçe’de Güvenilirlik ve Geçerliliğinin Analizi. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 17(3), 4-19.
- Schaufeli, W. B., Salanova, M., Gonzalez, V. & Bakker, A.B. (2002). The Measurement of Engagement and Burnout: A Two Sample Confirmatory Factor Analytic Approach. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 71-79.

Schaufeli, W. & Arnold, B. (2003). UWES Utrecht Work Engagement Scale. http://www.beanmanaged.com/doc/pdf/arnoldbakker/articles/articles_arnold_bakker_87.pdf.
Eriřim Tarihi: 13.04.2022.

Steinberg, R. J., & Figart, D. M. (1999). Emotional Demands at Work: A Job Content Analysis. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 561(1), 177–191.